



“శాంతమ్మ చచ్చిపోయింది” అని విన్నప్పుడు ఎవరూ ఆశ్చర్యపడలేదు. మామూలుగానే “ఓహో అన్నారు. “ఆ” అన్నవాళ్ళెవ్వరు లేకపోయారు.

చచ్చిపోయినప్పుడు “ఆ” అన్నవాళ్ళుగాని, “నా” అన్నవాళ్ళుగాని ఎవరు లేపోయారే అనే బెంగ శాంతమ్మకి లేదు. ఆమె చచ్చిపోయింది.

సహజమే. పుట్టడం చావడం కోసమే కదా!

ఇప్పుడు శాంతమ్మ చచ్చిపోతే బాధపడ్డవాళ్ళు ఒక్కరు లేరు. కానీ ఒకప్పుడు, ఆమె నొచ్చితే చాలు చచ్చినంత పనిచేసిన వాళ్ళు ఆ ఊళ్ళో ఎంతోమంది ఉన్నారు. “కో” అంటే కోటిమంది పరిగెత్తుకు వచ్చేవారు. ఆమె ఆడమంటే అడేవారు. పాడమంటే పాడేవారు. నిజంగా అలా చేయలేదు గాని, అంతటి అసక్తి చూపించేవారు.

మరి ఇప్పుడు...?
 ఏదైంది క్షే...
 దిక్కులన్నీ ఉన్నాయి. దిక్కులనిండా ఆమె పేరూ
 ఉంది కాని ఆ పేరుగల వ్యక్తి చచ్చిపోయినట్లు
 పేరు మాత్రం చావలేదు.

“నా” అనకపోయినా, “ఆ” అనకపోయినా, ఆమె
 పోయిన తరువాత కథలు చెప్పుకుని “ఇహాహీ!” అన్న
 వాళ్ళ ఉన్నారు.

“ఇహాహీ” అన్నవాళ్ళలో మొదటివాడు కామయ్య.
 అతని అనుపేరు శివకామయ్య. అందరూ కామయ్య
 అని పిలుస్తారు.

యాభై తొమ్మిదో ఏడు దాటి, అరవయ్యవ ఏడు
 రుచి చూస్తున్నాడు. కాయశరీరం. ఏళ్ళ రుచులతో
 పాటు ఇంకా చావల్యంకూడా తీర్చుకుంటున్నాడు.
 నల్లగా తుమ్మమొద్దులా ఉంటాడు. అరవై ఏళ్లంట్టే
 అందరూ నమ్ముతారు. తెలియనివాళ్ళు “ఉండవచ్చు”
 అంటారు. అందుకు కారణం అతని వయస్సు కాదు.
 ముఖం.

అతన్ని చూస్తే చీంబోతు గుర్తు వస్తుంది.,
 చీంబోతుకీకూడా అతనంటే భయమే. ఇప్పుడూ
 ఎప్పుడూ కూడా ఆ మనిషి అంతే. పైకిమాత్రమే
 సుమా!

అతను శాంతమ్మ చచ్చిపోయినప్పుడు “ఇహాహీ!”
 అనడానికి, అందులోను మొట్టమొదటిసారిగా అనడానికి
 కారణం ఏమిటి?
 ఉంది.

చాలా గట్టి కారణమే ఉంది.
 ఉండేఉంటుంది. ఉండకుండా ఎలా ఉంటుంది
 గనక?

కామయ్యకి ఇరవై మూడేకరాల మాగాణి ఉంది.
 మూడు వందల కాసులతో మాణిక్యం ఉంది. ఒక
 కాసులూ ఉంది. మాణిక్యాన్ని చూసుకుని, మూడు
 వందల కాసుల్ని చూసుకుని, కాసుల్ని చూసుకుని,
 మాగాణిని చూసుకుని మురిసిపోయాడు కామయ్య.

కామయ్య “కావ్” మంటే కాకులన్నీ ఎగిరెగిరి
 వస్తాయి!

కాకులకి కామయ్యంటే అంతగురి. కామయ్యకి
 కాకులవిదా అంతగురి. వీళ్ళ గురిచూశారూ అంటే
 ఎవరైనా సరే, హరి!

కామయ్యకి ఇప్పుడు అరవయ్యేళ్ళు. నలభై యేళ్ళ
 నాడు ఎలా ఉన్నాడో ఇప్పుడు అలానే ఉన్నాడు. ఏం
 మారలేదు.

కామయ్య ఊరికే శాంతమ్మచావుకి “ఇహాహీ”
 అనడు.

శాంతమ్మ మొగుడు రావుడు. రావుడు గోవులంటి
 మనిషి

శాంతమ్మ చిలకలాంటి వడతి.
 ఇద్దరూ పొట్ట చేతోపట్టుకుని ఆ ఊరు వచ్చారు.
 కొత్తవాళ్ళ రావడం ఆ ఊరికి అదే కొత్త.
 అంతవరకు ఆ ఊళ్లో చొరబడి బ్రతుకుతెరువు
 చూసుకున్నవాళ్ళ లేరు.

కొత్త ఎప్పుడూ వింతే.

రావుమా శాంతమ్మూ ఊళ్లో అడుగు పెట్టకుండానే
 అందరి నోళ్ళలోను నానిపోయాయి.

పల్లెలలోనూ మనుషులుంటారు.
 వారికీ మనసులుంటాయి. ఏ మనిషి
 మనసు ఎవరి మీదికి పోయినా,
 అందరికీ తెలిసిపోతుంది. కానీ
 అందరూ తెలియనట్లే ఉంటారు.
 చస్తే ఆవిషయం బయటకు పొక్కదు.
 నిజానికి ఆ వ్యక్తులు చచ్చిపోయినా
 బయటకు పొక్కదు. అది బహిరంగ
 రహస్యం. అదే శాంతమ్మలాంటి
 భర్తచాటు భార్యల కథల్లో మణిగిన
 సూత్రం.

ఊరందరినోళ్ళలోను నాని కామయ్యనోట్లో
 నానకుండా ఎలా ఉంటారు?

రావుడు పనికావాలని అందర్ని అడిగాడు. ఎవరి
 మట్టుకు వారే ఇస్తాం అన్నారు. ఆ అన్నవాళ్లందరు
 పెళ్ళాల్ని అత్తవారింట్లోనో, మరేఊళ్లోనో ఉంచిన
 వాళ్ళు.

శాంతమ్మను చూసిన కామయ్యరావుణ్ణి వేరేచోట
 ఎలా పనిచెయ్యనిస్తాడు?

“చాస్తున్నా. . .” అనుకున్నాడు.

“రామయ్యా. . . రామయ్యా. . .” అన్నాడు.

కామయ్యలాంటివాడ రావుణ్ణి రామయ్యా అని
 పిలిస్తే ఎలా వెళ్లకుండా ఉంటాడు?

“వస్తానయ్యా. . .” అన్నాడు.

అలా అన్నప్పుడు అతను ఉబ్బిపోవడం శాంతమ్మ
 కనిపెట్టింది. అని కళ్ళలో నీళ్ళు తిరగడంకూడా
 చూసింది.

అందుకే రావుడంటే ఆమెకు ఒళ్ళమంట!
 ‘మనిషిలా ఉండడం? అని నణుక్కుంది.

శాంతమ్మ చాలా తెలివైంది. రావుడిలాంటి అర్చకుణ్ణి
 కట్టుకున్నందుకు ఎప్పుడూ విచారిస్తూ ఉంటుంది.

ఒకసారి అతనికి దొరికే గౌరవమర్యాదల్ని చూసి
 పొంగిపోతుందికూడా!

ఇంతటి సన్నాసికీ అంతంత సన్నాసం ఎలా
 జరుగుతూందా? అని ఆశాశ్రమంత అబ్బురపడిపోతుంది.

తనని గురించి తనకు తెలుసు. రావుడిని గురించి
 తనకు తెలుసు. తను లోకానికి తెలిసినంతగా రావుడికి
 తెలియదు. అదే శాంతమ్మభావం.

తను కూడా ఉన్నప్పుడే రావుడికి గౌరవమర్యాదలు
 అతిగా ఉంటాయని శాంతమ్మకు తెలియదు. అదే
 రావుడిభావం.

“సువ్వు నా పక్కనుంటే రాజ్యాలేలేస్తేనే”
 అంటాడు రావుడు.

‘పిచ్చిమొద్దు’ అనుకుంటుంది శాంతమ్మ.

అతనిలో కలిగిపోడు. మీదకు ఒరగనైనా ఒరగడు.

శాంతమ్మమీద రావుడికి ఎంత ఇష్టమో శాంతమ్మకి
 రావుడంటే అంత అయిష్టం. అయితే ఎవరో ఒకరు
 అండగా ఉండాలిగా మరి. . . అందుకు రావుడు తోడు.

శాంతమ్మ చాలా తెలివైంది. అని ఆమె అనుకుంది
 ఆమె తెలివయినదని ఎవరన్నా అంటే బావుండి
 పోను. ఆమెకు ఆమె అనుకోవడంతోనే గొడవంతా
 వచ్చినదేంది. అందానికితోడు తెలివి!

రావుడు పనిలోకి వెళ్ళాడు. రావుడు వెళ్ళలేదు.
 కామయ్య వంపించాడు.

కామయ్య చాలా ఉదారపురుషుడు. తేనివాళ్ళను
 చూస్తే చాలి! పాపం!

శాంతమ్మనుచూసి రావుణ్ణి కనికరించి తన
 దొడ్లోనే పూరిపాకలో కాపరం పెట్టించాడు.

అతని దాతృత్వానికి గుండెనిండా కృతజ్ఞతలు
 నింపేసుకుంది, శాంతమ్మ.

“శాంతమ్మా. . .” అన్నాడు కామయ్య.

“వస్తన్నా బాబయ్యా. . .” అంటూనే మాట
 కంటే ముందు వచ్చింది శాంతమ్మ.

“రామయ్య ఉన్నాడా? . . .”

“లేడు బాబయ్యా. పనిలోకి వెళ్ళాడు. మీకు
 చెప్పలేదా?”

“చెప్పాడలే. నేనే మరిచిపోయాను. అలా వచ్చి
 కాస్త గింజలు కొలిపా వేమిటి?”

“చిత్తం బాబయ్యా. . .”

గింజలు కొలిపి బస్తాల తెట్టింది.

ఆమె కొలుస్తున్నప్పుడు కామయ్య అక్కడే
 కూర్చున్నాడు. గింజలు కొలవడం తెక్కపెడుతూ
 కాదు. ఆమెను కొలుస్తూ తెక్కకడుతూ!

శాంతమ్మ చాలా విలవై నది. మలుపుగా దొరుకు
 తుంది! దగ్గరికి వెళ్ళాడు.

కామయ్యకివన్నీ కొల్లేమి కాదు. చాలా అలవాటు.
 శాంతమ్మ మాట్లాడలేదు.

మర్నాడు మాట్లాడలేదు.

ఆ మరునాడు మాట్లాడలేదు.

రోజులు జరిగినకొద్దీ రావుడు దూరమవుతున్నాడు.

దూరం చేసేస్తూంది శాంతమ్మ.

నామక: రావుడు నామమాత్రంగానన్నా ఆమె
 కిప్పుడు కనిపించడం లేదు.

“కామయ్య కాసుల్ని వదిలేసిండు!”

ఊరు ఊరంతా అంటుకుంది.

కామయ్యకు మాణిక్యం ఉంది. ఆమెతో వడి

మాన్యాలన్నాయి. అందుచేత అతన్నే అంటపెట్టుకొని

ఆ బావతువన్నీ స్థిరపడిపోయాయి.

కొత్తగా వచ్చింది కాసులు. కాసులు ఆ ఊరికి

రావడం కొత్తకాదు. ఆ ఊరిదే!

కామయ్య దగ్గరికి రావడం కొత్త.

కొత్త కొన్నాళ్ళకి రోత పుట్టించింది.

“కొత్త పట్టనట్టి ఉండాల. . .”

“అవును. తెలవదేమిటి?”

తెలుసు, అందరికీ తెలుసు.

కొత్తపట్టించి కొరని వాళ్ళెంతమంది ఉన్నారు!

వాళ్లందరికీ తెలుసు. ఊరందరికీ తెలుసు.

కాసులు లబ్ధిబోమంది.

అంతకు కొన్నాళ్ళకితమే మాణిక్యం అంది.

అలా అన్న కొన్నాళ్ళకి మాణిక్యం మంచం పట్టింది.

ఇప్పటికింకా విడిచి పెట్టలేదు. అలానే ఉంది.

బి. సీతారామమూర్తి

అనువు చూసుకుని చనువు చేసుకుంటాడు కావయ్య.
మాణిక్యం మామూలుగా ఉంటే కావయ్య కదిలే
వాడేకాదు.

ఊళ్లో వారందరూ కావయ్యకు దుసుస్తారు.
కావయ్య మాణిక్యానికి దుసుస్తాడు. మాణిక్యంంటే
భక్తికాదు. మాణిక్యంలే ఉన్నమాటంటే విశ్వాసం
ఎక్కువ అతనికి అందుకు.

కాసులు ఊహా కాకులకు తెలిసింది.

కాకులు పూసుకున్నాయి. నోరు మూయించాయి

"ఒరే రావుదా. . . ఈ మధ్య నీ కనం
బాగులేదురా!"

"చిత్రం బాబయ్య. . ."

"బొత్తిగా బరితెగించి పోయావు. . ."

"చిత్రం బాబయ్య. . ."



మూర్తిత్రయం

౧౫౦ - ౧౦ (గోపన్నపాఠం)

"ఊళ్లో వాళ్ళేమనుకుంటున్నారో తెలుసుదా?"

"చిత్రం బాబయ్య. . ."

"మధ్య ఊళ్లో ఉంటే శాంతమ్మ ఉర్రేసుకుని
చచ్చిపోట్లంట. . ."

"అమ్మ బాబోయ్. . ."

"అవునా. . . నిన్న పాఠంకట్టంట చస్తుంటే
సుబ్బున్న చెప్పాడు. . ."

రావుడు అమాయికంగా చూశాడు. వెనకాల నిజం
కోసం ఆలోచిస్తున్నాడు.

అతనికి తెలిసిన నిజం ఒకటి. . .

కావయ్య చెప్పేవార్ ఒకటి. . .

"అవునా. . . మీ అవిడకి. . . గొంతుకి. . ."

ఆంధ్రప్రభ సచిత్ర వారపత్రిక

కీలక ఉగాది నవలల పోటీ

10,000 రూ. బహుమతులు

ప్రతి ఏడాదివలెనే కీలక ఉగాది సందర్భంలోనూ
ఆంధ్రప్రభ సచిత్ర వారపత్రిక నవలలపోటీ నిర్వహిస్తున్నది.
వ.వంగ ఉగాది నవలల పోటీకి 7,500 రూపాయల
బహుమతులు ఇచ్చాము. రచయితలను ఇతోధికంగా ప్రోత్సహించే
లక్ష్యంతో కీలక ఉగాది నవలల పోటీకి 10,000 రూపా
యల బహుమతులు ఇవ్వడానికి నిశ్చయించాము.

రచయితలు, రచయితులు ఈ అవకాశం వినియోగించుకొని,
పాఠకులను ఉత్తమమైన నవలలు అందజేయాలనే మా సంకల్పం
ఫలం కావడానికి తోడ్పడాలని అభిప్రాయపడ్డాము.

- మొదటి బహుమతి రు. 5,000
- రెండవ బహుమతి రు. 3,000
- మూడవ బహుమతి రు. 2,000

పోటీలో పాల్గొనేవారు పాటించవలసిన నిబంధనలు ఇవి:

1. రచన 250 అక్షరాల 8" x 12" సైజు కాగితాలకు మించరాదు.
2. సీలతో కాగితానికి ఒక ప్రక్కనే వ్రాయాలి.
3. ఇతివృత్తం ఆంధ్రుల జీవితానికి సంబంధించినదై ఉండాలి.
4. స్వీయ రచనలేకాని అనువాదాలు పంపరాదు.
5. కవరుపేజీ 'ఉగాది నవలల పోటీకి' అని వ్రాసే ంగా వ్రాయాలి.
6. బహుమతులు పొందని రచనలలో యోగ్యమైనవి ఆంధ్రప్రభ సచిత్రవారపత్రికలో ప్రచురించే హక్కు మాకు ఉన్నది.
7. బహుమతి పొందని రచనలలో ప్రచురణారం కానివాటిని తప్పించే విమిత్తం తగుమాత్రం తప్పిం దిభలు అంటించిన, చిరునామా ఉన్న కవరు ఇతరవి పంపవలసి ఉంది. లేకపోతే వాటిని తప్పి పంపడం జరగదు.
8. రచనలు 'ఏప్రిల్, ఆంధ్రప్రభ సచిత్ర వారపత్రిక, ఎక్స్ ప్రెస్ ఎస్టేట్, మైదాను-2'కు పంపాలి.
9. ఈ విషయంలో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరపబడవు.
10. ప్రచురణకు ఏ కలం పేరో ఉపయోగించినా తమ అసలు పేరును విధిగా వ్రాయాలి.

ప్రథమ బహుమతి పొందిన నవల ప్రచురణ
ఉగాది ప్రత్యేకసంచికలో ప్రారంభం అవుతుంది
రచనలు మాకు చేరవలసిన అఖిరి తేదీ:

1968 జనవరి 15

“బా. . . బ. . . య్యూ. . . !”
 ఉలిక్కిపడ్డాడు కామయ్య.
 రావుడిలో అంత పొరుషం ఉంటుందనీ, మరి
 అంత ఉద్బ్రతంగా ఉంటుందనీ కామయ్య ఎప్పుడూ
 కలగనలేదు.

“నా మీద విరుచుకు పడతావేరా? . . . లోకుల
 నోరు మూయించు. . . చూద్దాం.”

‘కా. . . కు. . . లు. . .’ అనుకున్నాడు రావుడు.
 చలుక్కున కొడవలి తీశాడు.

కామయ్యమీదికి వచ్చాడు.
 కామయ్యఓంటిమీద సెలయేళ్ళ ప్రవహించాయి.
 భూకంపనం బయలుదేరింది. నోటంట మాట
 రావడంలేదు.

కామయ్య చచ్చిపోతాడు. మరుక్షణంలో చచ్చి
 పోతాడు

తప్పదు! తప్పించుకో లేదు.

“నీ నాలిక కోసేస్తాను. . .” అని ముందుకు
 వస్తున్నాడు రావుడు.

రావుడు ముందుకి వస్తున్నాడు.
 వాసిన నాలిక లోనలికి తీసుకుని, వళ్ళ గిటుకరిచి
 కూలిపోయాడు కామయ్య.

పడిపోయిన కామయ్యకి అన్యధాశరణం నాస్తి.
 అస్తి కనిపించాదు!

పోయినప్రణం బొందిలో దూరి, దూరంగా
 కామయ్యకోసమే వస్తూన్న గంగూని చూపించింది.

గంగూకి కబురంపాడు కామయ్య.
 ఇలా జరుగుతుందని కాదు.

శాంతమ్మ కాళ్ళవట్టిలు కంసాలి భద్రం దగ్గర
 ఉన్నాయి. తీసుకురమ్మన్నాడు. తెచ్చి శాంతమ్మకి
 మ్మన్నాడు.

గంగూ కర్మకాలి కాళ్ళవట్టిలు తెచ్చాడు.
 ఆ సమయానికే తెచ్చాడు.

గంగూ శాంతమ్మ ఇంట్లోకి వెళుతాంటే రావుడు.
 చూడాలి.

భలే అడుసు.
 ఎలా?

చూపించడమెలా?
 నోట మాట రావడం లేదు.

ఒళ్ళంతా గజగజ లాడుతూంది.
 నట్టుతూ నట్టుతూ
 ఒక చేతిని రెండో చేత్తో పట్టుకుని, ఆ చేత్తో
 గంగూని చూపించాడు.

చూశాడు రావుడు.

గంగూ తన ఇంట్లోకి వెళ్ళడం చూశాడు.
 ఒక్క ఉరుకున పరిగెత్తాడు. . .

ఇంట్లో ఏం గొడవ జరిగిందో తెలియదు.
 శాంతమ్మ అరుపు ఊరంతా వినిపించింది.

పోలీసులకి వినిపించాడు కామయ్య.
 రావుడికి చచ్చేదాకా క్షయం!

శాంతమ్మ విలవిలా ఏడ్చింది. మొత్తుకుంది.
 కామయ్యమీద దుమ్మెత్తి పోసింది.

కామయ్యతో కలహించంటే మాటలు కాదు.
 చూద్దానికి ఎంత భీకరంగా ఉంటాడో అంత

నేత్ర దానం

“నేను చనిపోయిన తరువాత నా నేత్రాలు
 చూపులేని వారికోసం దానం చేస్తున్నాను” ఈ
 దానపత్రం వింతగా కనిపిస్తుంది. పద్మవిభూషణ్
 నవాబ్ మేదీనవాజ్ జంగ్ తత్పూర్వమైన ప్రకటన



నవాబ్ మేదీ జవాజ్ జంగ్

చేసి, 28-6-67 న కాలధర్యం చెందారు.
 ఆ వార విన్న డాక్టర్ శివారెడ్డి, హుటాహుటిన
 అక్కడకు వెళ్లారు. కొన్ని నిమిషాలు, గదిలోని వారందరినీ
 బయటకు పంపి, నవాబ్ జంగ్ నేత్రాలు తీసుకున్నారు.
 పదినిమిషాలలో మేదీనవాజ్ జంగ్ నేత్రాలు ఒక
 మంచుపొద్దులో భద్రంగా ఉన్నాయి. ఆ రోజు
 సాయంత్రం మంత్రి పి. వి. నరసింహారావు చేతుల
 మీదుగా, తండ్రిగారి నేత్రాలను, కుమారుడు లలిష్
 నేత్రవ్యాంకుకు అందజేశారు.

నవాబ్ మేదీనవాజ్ జంగ్ సామాన్యుడు కాదు.
 గుజరాత్ కు గవర్నరుగా పనిచేశారు. భారత ప్రభుత్వంచే
 పద్మవిభూషణ్ బిరుదు పొందారు. గోల్కొండనవాబు
 అబ్దుల్లా కుతుబ్ షా వంశీయుడు. ఉస్మానియావిశ్వ
 విద్యాలయం ఉపాధ్యక్షుడుగా పనిచేసినవాడు.

చనిపోయిన వారికళ్ళు, బ్రతికుండి, అంధులుగా
 ఉన్నవారికి చూపు యిస్తాయా? అనేది ఆసక్తికరమైన
 అంశం!

ఈ విధమైన నేత్రచికిత్స మనదేశంలో ఇటీవల
 కాలంలో జరుగుతున్నది. చనిపోయిన వ్యక్తి నేత్రాలు

భీరువు. అలాగని రావుడు నిరూపించేశాడు!
 కామయ్యచేసే పని ఘోరం. అంతకంటే ఘోరం
 మరోటి ఉండదు.
 శాంతమ్మను బయటికి దూరంగా నెట్టేశాడు.
 శాంతమ్మ తప్పుడు పనులు మానుకుంది. అయినా
 కాకులు. హర్షించు లేదు. పసిపాలూ ఏం లేదు. దొరక

అరు గంటలలోగా వేరుచేయాలి. వాటిని 48 గంటల
 లోగా, మరోకరికి అనుర్పాలి. అలాగని, చనిపోయిన
 అందరికళ్ళు, ఎవరికంటే వారికి సరిపోవు. ఆస్టికల్ నెర్వ్
 (నేత్రకణములు) నజీవంగా ఉన్నప్పుడే అవి చూపు
 నిస్తాయి. ఉదాహరణకు మశూచివల్ల, ఇతర ప్రమాదాల
 వల్ల, నల్లగుడ్డుపై తెల్లపొర కమ్మినవారికి ఇవి
 బాగా ఉపయోగిస్తాయి. నేత్రాలలో మగ, అడ లేదా,
 ముసలి, పడుచు భేదం లేదు. ముసలివారి నేత్రాలు
 యువకులకు ఉపయోగించవచ్చు. ఎడమకమ్మ కుడి
 కమ్మగానూ ఉపయోగించవచ్చు. ఆపరేషన్ రెండు,
 మూడు గంటలలో జరిగిపోవాలి.

చచ్చిపోయినవారికళ్ళు పీకడానికి మనవారు ఒక

శుభశ్రీ

పట్నాన వస్తుకోరు. చనిపోయినవారివల్ల అగౌరవంగా
 ఉన్నట్లు భావిస్తారు.

ఆస్పత్రులకు వచ్చే అనాథ శబాలను, ఈ పనికి
 ఉపయోగించడం లేదు.

పైదరాబాదులో శ్రీ డాగ్ అనే పార్లమెంటు
 సభ్యుడు నేత్రదానం చేశాడు. అతని నేత్రాలు
 బుచ్చప్ప అనే అతనికి ఉపయోగించారు. నవాబ్ జంగ్
 నేత్రాలు నామదేవన్ అనే కుర్రాడికి ఉపయోగించారు.

పైదరాబాదులోని సరోజినీదేవి ఆస్పత్రిలో ‘ష
 బ్యాంకు’ ఏర్పాటుైంది. ★



శామదేవన్

లేదు. కొన్నాళ్ళు అడుక్కుంది. తరువాత అదీ
 దొరకడం దుర్భుజముయిపోయింది. ఆ ఊళ్ళోనించి
 వెళ్ళిపోవాలనుకుంది. అనుకుంటూండగానే రోగం
 ముదిరింది. శరీరం కుళ్ళిపోయింది. చచ్చిపోయింది!
 రావుడికి విషయం తెలియదు. తెలిస్తే బతికేవాడే
 కాదు! ★